

КОМПЕТЕНЦІ МЕНЕДЖЕРІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Запропоновано підхід до формування системи компетентнісної підготовки фахівців з врахуванням професійних компетентнісних вимог з формуванням професійної поведінки та професійно-особистісних якостей. Відмічено доцільність для сучасної молоді опанувати якомога ширший набір навичок, набуття яких часто не передбачене програмою навчання для багатьох спеціальностей, особливо технічних, але які притаманні професії менеджера.

Ключові слова: підготовка фахівців, злиття професій, компетенції менеджера

Abstract

The approach to the formation of the system of competence training of specialists with the consideration of professional competence requirements with the formation of professional behavior and professional and personal qualities is proposed. It is noted the expediency of modern youth to master the broadest set of skills, the acquisition of which is often not provided for by the curriculum for many specialties, especially technical, but which are inherent in the profession of manager.

Keywords: training of specialists, merger of professions, manager's competence

Вступ

В умовах підвищення вимог суспільства до професіоналізму працівників технічних спеціальностей в практичній соціально значущій діяльності основним орієнтиром якості виступає професійна компетентність як комплексний особистісний ресурс, як особливий компонент людського капіталу, що забезпечує можливість взаємодії з навколишнім світом в тій або іншій області. Сучасний підхід підготовки інженерів повинен орієнтуватися на створення комплексної системи управління компетенціями, яка дозволить майбутнім фахівцям не тільки працювати в сучасному інформаційно-технологічному середовищі, але і розвивати його у відповідності до конкретного проекту, швидко адаптуватися до його зовнішніх змін, визначати та ставити проблеми і вирішувати нестандартні задачі [1].

Основна частина

Останніми роками сформувалась нова освітня парадигма, в рамках якої якість сучасної освіти буде визначатися тим, наскільки у випускників вищих навчальних закладів розвинуті компетенції. Тому однією з важливих форм та методів реалізації нових підходів в освітньому процесі стають компетентісно-орієнтовані технології навчання.

За компетентнісного підходу коригуються уявлення про освіту випускника ВНЗ, також і інженера: увага приділяється не лише засвоєнню інформації, знань, а й формуванню професійної поведінки і професійно-особистісних якостей. Таке уявлення впливає на показники оцінювання результатів навчального процесу, на структуру і способи побудови змісту інженерної освіти. Навчально-пізнавальна діяльність студентів збагачується творчо-перетворювальним, проектним, дослідницьким аспектами. Основні компоненти даної системи представлені на рисунку 1.

Останнім часом різні експерти, розглядаючи тенденції, які вплинуть у майбутньому на сферу праці та зайнятості населення, одночасно висловлювали стурбованість впливом прискорених темпів розвитку технологій на зайнятість населення (професійні завдання, які раніше виконувалися людиною, все частіше виконуються машинами) і подальшими ризиками для урядів, суспільства та бізнес-середовища в зв'язку з можливим вивільненням технічних працівників. Практично в кожній професії є безліч видів діяльності, і в кожному з них різні вимоги до автоматизації. При нинішніх технологіях далеко не всі професії - менше 5% - можуть бути повністю автоматизовані. Однак для часткової автоматизації потенціал є майже у всіх. За загальними оцінками, майже половина функцій,

за які платять працівникам, можуть бути автоматизовані вже сьогодні за допомогою відомих технологій [2].

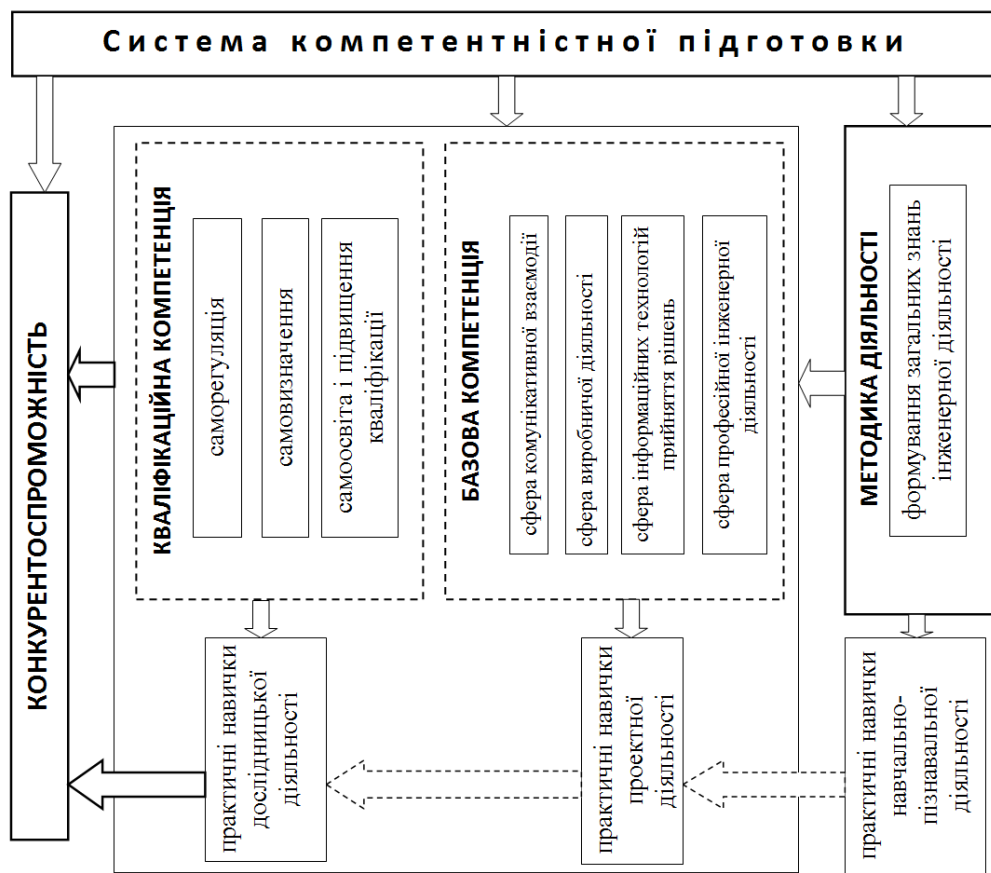

Рисунок 1 – Комплексна система компетентнісної підготовки інженера

Змінюється ринок праці, виникає потреба у нових компетенціях: одні професії зникають, інші – з’являються. Враховуючи надзвичайно стрімкий розвиток техніки та інформаційно-комунікаційних технологій, а також проблеми соціально-економічного становища в країні, передбачити ситуацію на ринку праці майбутнього надзвичайно складно. Сучасній молоді варто намагатися опанувати якомога ширший набір навичок, набуття яких часто не передбачене програмою навчання для багатьох спеціальностей, особливо технічних, але які притаманні професії менеджера.

Тому під час проведення у Давосі Всесвітнього економічного форуму *експерти вже декілька років поспіль виокремлюють десять ключових навичок*, необхідних для формування конкурентних переваг на ринку праці технічних спеціальностей, а саме [3]:

- ✓ **Емоційний інтелект** – здатність усвідомлювати власні почуття й емоції, управляти ними та, використовуючи ці знання, взаємодіяти з іншими.
- ✓ **Здатність до ведення переговорів** – уміння створювати комфортні робочі відносини та ефективно взаємодіяти з колегами, підлеглими, споживачами та партнерами з метою досягнення розуміння і підтримки на шляху реалізації цілей організації, розробки політики та прийняття спільного рішення; вміння надавати інформацію колегам, підлеглим, споживачам та партнерам по телефону, у письмовій чи електронній формі; вміння проводити зустрічі.
- ✓ **Здатність оцінювати ситуацію та приймати рішення** – уміння аналізувати ситуації, їх структури, визначати фактори впливу, тенденції розвитку; вміння обирати та погоджувати найкращі об’єктивні та неупереджені рішення або альтернативні варіанти досягнення поставленої мети шляхом аналізу, прогнозування та оцінки ситуації і проблем, що її спричинили (*ситуаційний аналіз, прийняття управлінських рішень*).

- ✓ **Когнітивна гнучкість** – здатність мислення, яке виявляється в умінні обмірковувати кілька речей одночасно, змінювати припущення, обране під час розв'язання проблеми, якщо змінилась її сутність.
- ✓ **Комплексне вирішення проблем** – уміння шукати, накопичувати необхідну якісну інформацію, здійснювати пошук шляхів вирішення завдань на основі наявної інформації, оцінювати позитивні та негативні наслідки прийнятих рішень.
- ✓ **Координація в команді** – вміння працювати спільно з іншими.
- ✓ **Креативність** – здатність до творчості, яка може виявлятися у мисленні, почуттях, спілкуванні, окремих видах діяльності, характеризувати особистість у цілому або її окремі сторони, продукти діяльності, процес їх створення; продукування нових ідей.
- ✓ **Критичне (аналітичне) мислення** – уміння логічно міркувати, знаходити аргументи, ставити під сумнів власні та інші судження, виявляти сильні та слабкі сторони різних підходів до вирішення проблеми.
- ✓ **Орієнтація на клієнта** (клієнтоорієнтованість) – уміння визначати і задовольняти поточні та майбутні потреби клієнтів, орієнтація на результат.
- ✓ **Управління людьми** – уміння мотивувати, розвивати та спрямовувати людей до роботи, визначати кращих кандидатів для її виконання.

Висновки

Аналізуючи наведені ключові навички можна відмітити що вони, як кожна окремо, так всі разом стосуються саме спеціальності менеджера. Отже, в тій частині професій яку неможливо автоматизувати, з часом обов'язково відбудеться «злиття» професійних технічних знань та компетенцій з менеджерськими, і якщо працівник в своєму універсальному розвитку зупиниться, то його унікальна компетенція зменшиться, а ринок праці швидко його виштовхне, як такого що втратив конкурентоспроможність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кавецький В.В. Система компетентнісної підготовки інженерів /В.В. Кавецький, Н.В. Сачанюк-Кавецька // Збірник тез матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми вищої професійної освіти», 23.03.2017, м. Київ, режим доступу: www.kpppo.nau.edu.ua/confer.php
2. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в Україні: наукова доповідь / [Джинчарадзе Н.Г., Боков О.В., Гулевич О.Ю., Вітряк Т.Б., Шостак І.В., Куліков Г.Т., Красівський Д.О., Савченко Н.В., Савенко О.О., Літвінчук Л.Й.]. – К. : ІПК ДСЗУ, 2018. – 42 с.
3. Looking for a job? 5 keys skills to work on [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.weforum.org/agenda/2016/06/these-are-the-key-skills-that-job-candidates-lack?utm_content=buffer55a45&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer

Вячеслав Валерійович Кавецький – ст. викладач кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця;

Vyacheslav Kavetskiy V. – senior lecturer of the Department of Economics of enterprise and production management, Vinnytsia national technical University, Vinnytsia.